

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГАРМОНІЯ

Спеціальність		025 Музичне мистецтво
Галузь знань		02 Культура і мистецтво
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Сольне інструментальне та вокальне виконавство
Курс		2
Семестр		3, 4
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		120 годин / 4 кредитів ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Малий Дмитро Миколайович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Кандидат мистецтвознавства
	Посада	Старший викладач кафедри композиції та інструментування
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Malyi.pdf dmytro.malyi@num.kh.ua
Анотація		«Гармонія» входить до переліку дисциплін професійної та практичної підготовки піаністів і академічних вокалістів. Її сутність полягає у вивченні законів будови музичного твору через систему акордів, їхні функціональних зв'язків та логіку розвитку. Темі дисципліни вибудовані відповідно до історичного розвитку гармонічного мислення композиторів – від гармонії епохи бароко до музики XX століття. У процесі

	навчання здобувачі освіти опановують практичні навички гармонізації заданого голосу, гармонічного аналізу музичних творів, гри на фортепіано, а також вирішення творчих завдань.
Мета дисципліни	Розвиток гармонічного мислення як важливого компонента творчих здібностей піаністів і академічних вокалістів, що включає аналіз гармонії у творах композиторів різних епох і стилів, опанування навичок гармонізації та виконання спеціальних завдань на фортепіано.
Програмні результати навчання	РН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. РН6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію. РН7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах. РН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. РН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. РН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва. РН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.
Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК12. Здатність працювати автономно. ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
Фахові (спеціальні) компетентності	СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва. СК5. Здатність використовувати знання про основні

	закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва. СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності. СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій. СК11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності. СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків. СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності. СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві, композиторській творчості та музичній педагогіці.
Зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1. Епохальні стилі гармонії. Гармонія епохи бароко</i> <i>Тема 2. Гармонія епохи класицизму. Тризвуки. Каданси</i> <i>Тема 3. Секстакорди. Квартсекстакорди</i> <i>Тема 4. Септакорди. Нонакорди</i> <i>Тема 5. Секвенція. Гармонічні звороти</i> <i>Тема 6. Подвійна домінанта</i> <i>Тема 7. Альтерація акордів</i> <i>Тема 8. Роди інтервальних систем</i> <i>Тема 9. Відхилення. Зіставлення</i> <i>Тема 10. Модуляція</i> <i>Тема 11. Неакордові звуки</i> <i>Тема 12. Гармонія епохи романтизму</i> <i>Тема 13. Шенкерівський метод аналізу</i> <i>Тема 14. Негативна гармонія</i> <i>Тема 15. Гармонія XX-XXI століття</i>
Види занять	Практичні, самостійна робота
Методи навчання	Словесний метод (бесіда, пояснювання, дискусії); практичний метод (практичне засвоєння теоретичного матеріалу задля закріплення здобутих знань – аналіз музичних зразків, виконання вправ, практичних завдань за темами дисципліни); наочний метод (інтерактивна дошка, метод ілюстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування); відеометод у сполученні з новітніми цифровими технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні); самостійна робота (виконання гармонізацій, гра секвенцій, модуляцій, гармонічний аналіз).

Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (має 60 балів): У 3 і 4 семестрах – виконання практичних завдань, усне опитування. Підсумковий семестровий контроль (має 40 балів): Залік у 3 семестрі. Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою за результатами поточного контролю. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. Екзамен у 4 семестрі передбачає виконання контрольної роботи яка складається з трьох пунктів: гармонізація мелодії, гармонічний аналіз фрагмента музичного твору, відповідь на теоретичне питання. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.
Особливості та політика дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: листування через e-mail, посилання на google-диск тощо, телефонний зв'язок, Viber, Telegram. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено). В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Александрова О., Шаповалова Л. (2023). <i>Методичні рекомендації до виконання і захисту курсової роботи з дисциплін «Гармонія», «Поліфонія», «Аналіз музичних творів» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: спеціальності 025 Музичне мистецтво</i>. ХНУМ імені І.П. Котляревського. Войтенко О. (2023). <i>Теоретичні основи дванадцятитонової серійної композиції</i>. Фенікс. Кравцов, Т., Турнеєв, С. (2020). <i>Збірник музичних диктантів та мелодій для гармонізації. Навчально-методичний посібник</i> / ред.-упоряд. М. Ю. Борисенко. Естет Прінт.

	Лемішко, М. М. (2007). <i>Гармонія. Частина 1. Діатоніка</i>. Нова книга. Лемішко, М. М., Завісько, Н.З. (2016). <i>Гармонія. Частина 2. Хроматика</i>. Нова книга. Малий, Д. (2021) Творчий практикум у навчальному курсі «Гармонія» для студентів виконавських спеціалізацій: мета, завдання, перспективи. <i>Музика в системі мистецької освіти: взаємини та протидії</i> (с.140-144). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Chase, S. (2023). <i>Negative Harmony</i>. URL: https://hellomusictheory.com/learn/negative-harmony/ Didier, A. (2022). <i>Form and tonal spectrum in 12-tone music: Approaches to analysis in Schoenberg, Walker, and Webern</i>. Ph.D. dissertation, University of Oregon.
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Гармонія», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 26 серпня 2024 року, протокол № 1.